

**IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA
ZA 2022. GODINU**

"Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Banja Luka, april 2023. godine

SADRŽAJ:

Izvještaj nezavisnog revizora	1-3
Bilans stanja	4
Bilans uspjeha	5
Izvještaj o promjenama na kapitalu	6
Bilans tokova gotovine	7
Napomene uz finansijske izvještaje	8-24

IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Skupštini Društva i Upravnom odboru "Swisslion Industrija alata" a.d. Trebinje

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja „Swisslion Industrija alata” a.d. Trebinje (u daljem tekstu „Društvo”) koji obuhvataju bilans stanja na dan 31.12.2022. godine, bilans uspjeha, izvještaj o promjenama u kapitalu i izvještaj o gotovinskim tokovima za godinu koja se završava na navedeni datum, kao i napomene uz finansijske izvještaje, uključujući pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijski položaj Društva na dan 31. 12.2022. godine, njegovu finansijsku uspješnost i tokove gotovine za godinu koja se završava na navedeni datum u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja.

Osnova za izražavanje mišljenja

Reviziju smo obavili u skladu s Međunarodnim standardima revizije (MSR) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti, prema navedenim standardima, detaljnije su opisane u našem izvještaju u pasusu Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva, u skladu sa Etičkim kodeksom IESBA za profesionalne računovođe (Kodeks IESBA), zajedno sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše ostale etičke obaveze u skladu s tim zahtjevima. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za pružanje osnove za potrebe izražavanja našeg mišljenja.

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja revizije su ona pitanja koja su, po našem profesionalnom prosuđivanju, bila od najvećeg značaja u vršenju revizije finansijskih izvještaja za tekući period. Ova pitanja su obrađena u kontekstu revizije finansijskih izvještaja u cjelini.

1. Vrednovanje zaliha (pravilnost vrednovanja zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda), Napomene 3.4, i 4 uz finansijske izvještaje

Navedeno ključno pitanje revizije je izabранo zbog materijalne značajnosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda koji predstavljaju najznačajniju poziciju tekućih sredstava. Proveli smo testove relevantnih kontrola i njihove efikasnosti, vezanih za provođenje obračuna u knjigovodstvu troškova i učinaka. Obezbijedili smo razumijevanje značajnih procesa vezanih za poslove nabavke sredstava potrebnih za proizvodnju, ulaganje materijalnih sredstava i rada u procesu proizvodnje, način vrednovanja nedovršene

proizvodnje i gotovih proizvoda i prodaje istih na tržištu. Na taj način smo obezbijedili razumijevanje značajnih procesa vezano za priznavanje troškova i prihoda kao i vrednovanja zaliha.

Na osnovu provedenih kontrola i procedura nisu utvrđena značajna odstupanja u odnosu na iskazane vrijednosti zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda. Potvrđeno je da se u segmentu obračuna troškova i učinaka knjigovodstveno pravilno evidentiraju poslovne promjene u vezi sa formiranjem zaliha.

Odgovornost rukovodstva i lica ovlašćenih za upravljanje za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Društva je odgovorno za sastavljanje i istinitu prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, kao i za interne kontrole neophodne da bi se omogućilo sastavljanje i objektivna prezentacija finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne greške nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, rukovodstvo je odgovorno za procjenu sposobnosti Društva da nastavi poslovanje po načelu stalnosti, objelodanjujući, ako je primjenjivo, pitanja koja se odnose na nastavak poslovanja i korištenje računovodstvene osnove stalnosti poslovanja, osim ukoliko rukovodstvo ne namjerava da likvidira Društvo ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Lica ovlašćena za upravljanje, odgovorna su za nadzor nad procesom finansijskog izvještavanja Društva.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji u cijelini ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške, i da izdamo izvještaj nezavisnog revizora koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjeravanje je visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu nastati uslijed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako se razumno može očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa MSR, koristimo profesionalno prosuđivanje i zadržavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške, osmišljavanje i obavljanje revizorskih procedura koje su odgovarajuće za te rizike i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog uslijed kriminalne radnje je veći od rizika od materijalno značajnog pogrešnog iskaza nastalog uslijed greške, jer kriminalna radnja može podrazumijevati tajne sporazume, falsifikovanje, namjerne propuste, pogrešne interpretacije, lažne iskaze, kao i zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje internih kontrol relevantnih za reviziju kako bismo osmislimi revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i u svrhu izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrol Društva.

- Ocjenjujemo adekvatnost primijenjenih računovodstvenih politika kao i prihvatljivost računovodstvenih procjena i sa njima povezanih objelodanjivanja izvršenih od strane rukovodstva.

- Donosimo zaključak o adekvatnosti primjene načela stalnosti poslovanja, kao računovodstvene osnove, od strane rukovodstva, na osnovu pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo postoji li materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu izazvati značajnu sumnju u sposobnost Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ukoliko zaključimo da postoji materijalno značajna neizvjesnost, u obavezi smo da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na odgovarajuća objelodanjivanja navedena u finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima pribavljenim do datuma izdavanja našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu prouzrokovati da Društvo prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.

- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objelodanjivanja, te razmatramo prikazuju li finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na takav način na koji se postiže istinita i objektivna prezentacija.

Mi komuniciramo sa licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog u vezi sa planiranim obimom i vremenom obavljanja revizije i značajnim nalazima revizije, uključujući i one u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama, koji su otkriveni tokom revizije.

Licima ovlašćenim za upravljanje obezbjeđujemo izjavu da se pridržavamo relevantnih etičkih zahtjeva u vezi sa nezavisnošću i da ćemo im saopštiti sve odnose i ostala pitanja za koja se u razumnoj mjeri može očekivati da mogu uticati na našu nezavisnost, i gdje je to primjenljivo, odgovarajuće mjere zaštite.

Od pitanja saopštenih licima ovlašćenim za upravljanje, određujemo ona pitanja koja su bila od najvećeg značaja u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i shodno tome predstavljaju ključna pitanja revizije. Mi opisujemo ova pitanja u našem izvještaju revizora, osim ukoliko zakon ili regulativa isključuju javno objelodanjivanje u vezi sa pitanjem ili, kada, u izuzetno rijetkim okolnostima, odlučimo da pitanje ne bi trebalo da se saopšti u našem izvještaju zbog toga što se u razumnoj mjeri može očekivati da negativne posljedice saopštavanja prevaziđu korist za javni interes od saopštavanja tog pitanja.

Partner angažovanja na reviziji čiji je rezultat rada ovaj izvještaj nezavisnog revizora je Mr Milica Šinik Kotur.

Društvo za reviziju
»CONTROL REVIEW« d.o.o.
Banja Luka,
12.04.2023.godine

Direktor
Mirjana Šinik, ovlašćeni revizor

Ovlašćeni revizor
Mr Milica Šinik Kotur

BILANS STANJA (IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOM POLOŽAJU)
Na dan 31. decembra 2022. godine
(U konvertibilnim markama)

	Napomene	Iznos na dan bilansa 31.12.2022.	Iznos na dan bilansa 31.12.2021.
Aktiva			
Stalna sredstva		24.708.498	25.255.565
Nematerijalna sredstva	3.1, 1	-	20.341
Nekretnine, postrojenja i oprema	3.2,3.3, 2	23.899.565	24.405.809
Investicione nekretnine	3.2,3.3, 2	738.933	759.415
Dugoročni finansijski plasmani	3.4, 3	70.000	70.000
Tekuća sredstva		13.198.108	12.886.642
Zalihe i dati avansi	3.5, 4	9.805.367	8.766.966
Kratkoročna potraživanja	3.6, 5	3.324.830	3.956.440
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	3.7, 6	17.625	123.084
Porez na dodatu vrijednost	3.6, 5	50.286	40.152
Bilansna aktiva		37.906.606	38.142.207
Pasiva			
Kapital		11.022.221	5.922.925
Akcijski kapital	4.1, 7	38.162.295	38.162.295
Revalorizacione rezerve	4.1, 7	17.066.872	17.066.872
Nerasporedeni dobitak	4.1, 7	-	53.311
Gubitak	4.1, 7	44.206.946	49.359.553
Dugoročna rezervisanja	4.2, 8	-	376.529
Dugoročne obaveze		17.113.513	17.113.513
Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	4.3, 9	17.113.513	17.113.513
Kratkoročne obaveze		9.770.872	14.729.240
Kratkoročne finansijske obaveze	4.4, 10	5.193.125	5.169.260
Obaveze iz poslovanja	4.5, 11	1.952.949	1.574.689
Obaveze za zarade i naknade zarada	4.5, 11	2.521.358	7.273.890
Druge obaveze	4.5, 11	-	595.369
Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine	4.5, 11	103.440	116.032
Bilansna pasiva		37.906.606	38.142.207
Vanbilansna aktiva i pasiva	20	500.000	400.000

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS USPJEHA (IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU)

Za godinu koja se završava 31. decembar 2022. godine

(U konvertibilnim markama)

	Napomene	31. decembar 2022.	31.decembar 2021.
Poslovni prihodi		13.316.644	12.336.073
Prihodi od prodaje robe	5.1.1, 12	86.675	73.108
Prihodi od prodaje proizvoda	5.1.1, 12	12.960.000	12.269.294
Prihodi od pružnih usluga	5.1.1, 12	3.797	3.594
Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 12	223.189	-
Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	5.1.1, 12	-	51.110
Ostali poslovni prihodi	5.1.1, 12	42.983	41.187
Poslovni rashodi		12.986.850	12.036.597
Nabavna vrijednost prodate robe	5.1.2, 13	95.864	66.981
Troškovi materijala	5.1.2, 13	4.809.748	4.376.588
Troškovi goriva i energije	5.1.2, 13	595.436	548.292
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.1.2, 13	5.659.959	5.416.448
Troškovi proizvodnih usluga	5.1.2, 13	518.317	428.230
Troškovi amortizacije i rezervisanja	5.1.2, 13	654.855	622.068
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	5.1.2, 13	500.431	401.979
Troškovi poreza i doprinosa	5.1.2, 13	152.240	176.011
Poslovni dobitak		329.794	299.476
Poslovni gubitak		-	-
Finansijski prihodi		90.079	87.305
Pozitivne kursne razlike	5.2.1, 14	90.079	87.305
Finansijski rashodi		514.908	395.225
Rashodi kamata	5.2.2, 15	7.846	14.190
Negativne kursne razlike	5.2.2, 15	87.046	35.740
Ostali finansijski rashodi	5.2.2, 15	420.016	345.295
Dobitak redovne aktivnosti		-	-
Gubitak redovne aktivnosti		95.035	8.444
Ostali prihodi		94.106	95.884
Ostali prihodi	5.3.1, 16	94.106	95.884
Ostali rashodi		34.167	34.129
Gubici po osnovu prod. i ras.nem.sred.,nekrf.,pos..i opr.	5.3.2, 17	95	-
Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	5.3.2, 17	353	36
Rashodi po osnovu ispravke vrijednosti i otpisa potraživanja	5.3.2, 17	-	-
Ostali rashodi	5.3.2, 17	33.719	34.093
Prihodi od uskladivanja vrijednosti imovine		-	-
Rashodi od uskladivanja vrijednosti imovine		-	-
Dobitak prije oporezivanja		-	53.311
Gubitak prije oporezivanja		35.096	-
Tekući i odloženi porez na dobit		-	-
Neto dobitak perioda	4.1, 7	-	53.311
Neto gubitak perioda		35.096	-
Ukupni prihodi		13.500.829	12.519.262
Ukupni rashodi		13.535.925	12.465.951

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU
Za godinu koja se završava 31. decembar 2022. godine
(U konvertibilnim markama)

	Akcijski kapital	Revalorizacione rezerve	Nerealizovani dobici po osn. finan.sred.rasp ol.za prodaju	Ostale rezerve	Nerasporedeni gubitak/dobitak	Ukupno
Stanje na dan 31. decembar 2020.godine	38.162.295	17.066.872			(49.359.553)	5.869.614
Dobici/(gubici) za godinu				53.311	53.311	
Ostali ukupni rezultat za godinu						
Ukupna dobit/(gubitak)				53.311	53.311	
Objavljene dividende						
Ostale promjene						
Stanje na dan 31. decembar 2021.godine	38.162.295	17.066.872			(49.306.242)	5.922.925
Dobici/(gubici) za godinu				(35.096)	(35.096)	
Ostali ukupni rezultat za godinu						
Ukupna dobit/(gubitak)				(35.096)	(35.096)	
Objavljene dividende						
Ostale promjene				5.134.392	5.134.392	
Stanje, 31. decembar 2022. godine	38.162.295	17.066.872			(44.206.946)	11.022.221

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

BILANS TOKOVA GOTOVINE (IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE)
Za godinu koja se završava 31.decembra 2022. godine
(U konvertibilnim markama)

	Godina koja se završava 31. decembar 2022.	Godina koja se završava 31.decembar 2021.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.329.251	7.817.069
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u zemlji	826.670	459.013
Prilivi od kupaca i primljeni avansi u inostranstvu	7.053.730	6.879.442
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	448.851	478.614
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	8.735.550	7.616.034
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u zemlji	1.669.395	1.530.115
Odlivi po osnovu isplata dobavljačima i dati avansi u inostranstvu	1.051.763	482.678
Odlivi po osnovu isplata zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	5.861.274	5.251.434
Odlivi po osnovu plaćenih kamata	8.626	21.431
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	144.492	330.376
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-	201.035
Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	406.299	-
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	49.160	84.813
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava, nekretnina, postrojenja, opreme, investicionih nekretnina i bioloških sredstava	49.160	84.813
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih finansijskih plasmana	-	-
Neto priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	49.160	84.813
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	420.000	46.000
Prilivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	420.000	46.000
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	70.000	46.000
Odlivi po osnovu ostalih dugoročnih i kratkoročnih obaveza	70.000	46.000
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	350.000	-
UKUPNI PRILIVI GOTOVINE	8.749.251	7.863.069
UKUPNI ODLIVI GOTOVINE	8.854.710	7.746.847
NETO PRILIV GOTOVINE	-	116.222
NETO ODLIV GOTOVINE	105.459	-
Gotovina na početku obračunskog perioda	123.084	6.862
Gotovina na kraju obračunskog perioda	17.625	123.084

Napomene na narednim stranama
čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Preduzeće za proizvodnju alata i mašinskih pribora "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, (u daljem tekstu "Društvo") sa sjedištem u ulici Nikšićki put broj 20 u Trebinju, osnovano je 1951. godine. Tokom svoje istorije, Društvo je prošlo kroz nekoliko promjena u obliku organizovanja. Bilo je društveno, a zatim državno preduzeće, dok su njegova sredstva bila podijeljena na sedam zasebnih preduzeća od kojih je svako bilo specijalizovano za proizvodnju određene vrste alata. Svih sedam državnih preduzeća je poslovalo u jedinstvenom poslovnom sistemu "Industrija alata Trebinje - IAT".

Na dan 27. januara 2007. godine, na osnovu Ugovora o kupoprodaji državnog kapitala potpisanih između Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske, državni kapital svih sedam preduzeća je kupljen od strane Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o, Beograd. Predmet kupovine je bio državni paket akcija svakog preduzeća, ukupne vrijednosti od 3.090.680 KM, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Prethodno učešće državnog kapitala u svakom preduzeću je variralo od 63,128% do 64,696%. Nakon izvršene prodaje državnog kapitala, Društvo je promijenilo naziv u "Swisslion industrija alata" a.d. Trebinje.

Tokom 2007. godine angažovan je nezavisni procjenitelj da izvrši nezavisnu procjenu realne vrijednosti neto imovine svih preduzeća na dan 31. decembar 2006. godine. Procjena kapitala izvršena je za potrebe statusne promjene spajanje sa pripajanjem. Nakon izvršene procjene, "Swisslion industrija alata" a.d, Trebinje, je preuzeo imovinu i obaveze ostalih šest preduzeća. Statusna promjena pripajanja ostalih šest preduzeća izvršena je sa stanjem na dan 30. april 2007. godine. Nakon ovog datuma, pripojena preduzeća su prestala da postoje kao zasebna pravna lica.

Osnovna djelatnost Društva je proizvodnja različitih vrsta alata i pribora za mašine, kao što su alati za bušenje, alati za rezanje navoja, kontrolni alat za navoj i rupu, strugarski alat, kružne testere za rezanje metala, glodala, čeona vretenasta glodala, upuštači, razvrtači, alati za rudarstvo, obojeni metali i ostalo (šifra djelatnosti 25.73- proizvodnja alata).

Matični broj Društva je 1109049, a poreski identifikacioni broj (JIB) je 4401345140009. Prosječan broj zaposlenih po osnovu stanja na kraju mjeseca u 2020. godine je 410 odnosno 455 u prethodnoj godini.

Rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Trebinju broj: 062-0-Reg-19-000312 od 18.10.2019. godine izvršen je upis promjene lica ovlaštenog za zastupanje. Kao generalni direktor upisana je Jovanka Uljarević.

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Na osnovu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske (»Službeni glasnik RS«, broj: 78/20), Društvo je razvrstano u kategoriju velikih pravnih lica.

2. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

2.1. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sačinjavanju finansijskih izvještaja Društvo je obavezno da se pridržava sledećih načela:

2.1.1. NAČELO STALNOSTI iz koga proizilazi da imovinski, finansijski i prinosni položaj društva kao i ekomska politika zemlje i ekomske prilike u okruženju omogućuje poslovanje u neograničenom roku iz čega proizilazi privremenost i povremenost izvještavanja, kao i obaveznost procjenjivanja po nabavnoj cijeni i cijeni koštanja osim u slučajevima primjena načela impariteta.

2.1.2. NAČELO DOSLEDNOSTI koje podrazumijeva da se način procjenjivanja u dužem vremenskom razdoblju ne mijenja, a ako do promjene ipak dođe u Aneksu se iskazuje efekat promjene i obrazlaže razlog promjene.

2.1.3. NAČELO REALIZACIJE po kome se u bilansu uspjeha mogu uključiti samo realizovani (tržišno potvrđeni) dobici.

2.1.4. NAČELO IMPARITETA (nejednake vrijednosti), koje zahtijeva bilansiranje imovine po najnižoj a obaveza po najvišoj vrijednosti što ima za posledicu odmjeravanje rashoda na više a prihoda na niže, kao i uzimanje u obzir obezvrjeđenja (depresijacije) i rezervisanja nazavisno da li je rezultat dobitak ili gubitak.

2.1.5. NAČELO UZROČNOSTI PRIHODA I RASHODA po kome se uzimaju u obzir svi prihodi i svi rashodi datog obračunskog perioda bez obzira na momenat naplate prihoda (fakturisana realizacija) i momenata plaćanja po osnovu rashoda.

2.1.6. NAČELO POJEDINAČNOG PROCJENJIVANJA IMOVINE I OBAVEZA pri čemu eventualna grupna procjenjivanja radi racionalizacije proističu iz pojedinačnog procjenjivanja.

2.1.7. NAČELO IDENTITETA BILANSA po kome bilans otvaranja poslovnih knjiga za tekuću godinu mora da bude identičan zaključnom bilansu za prethodnu godinu.

3. PROCJENJIVANJE IMOVINE

3.1. NEMATERIJALNA ULAGANJA se priznaju samo kada je vjerovatno da će od tog ulaganja pricati ekomske koristi i kada je nabavna vrijednost ulaganja pouzdano mjerljiva. Nematerijalna ulaganja se vrednuju prema nabavnoj vrijednosti. Obuhvataju ulaganja u licence, softver i ostala nematerijalna ulaganja.

Nematerijalna ulaganja se amortizuju u toku korisnog vijeka pri čemu se primjenjuje proporcionalni metod amortizacije. U bilansu se nematerijalna ulaganja iskazuju po sadašnjoj vrijednosti.

3.2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

U nekretnine postrojenja i opremu spadaju: zemljišta, građevinski objekti, postrojenja i oprema, investicione nekretnine, nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi.

U momentu nabavke vrednuju se po nabavnoj vrijednosti. Nakon početnog priznavanja po nabavnoj vrijednosti građevinski objekti, postrojenja, oprema, investicione nekretnine, vrednuju se po sadašnjoj vrijednosti (nabavna vrijednost umanjena za iznos obračunate amortizacije i gubitka po osnovu obezvredenja).

Sadašnja vrijednost građevinskih objekata, postrojenja i opreme uvećava se za naknadne troškove po osnovu troškova adaptacije, zamjene dijelova i troškova generalnih popravki pod uslovom da se ovi troškovi mogu izmjeriti i da oni produžuju korisni vijek ili povećavaju učinak sredstva.

Nakon početnog vrednovanja kada knjigovodstvena vrijednost nekretnina, postrojenja i opreme odstupa od vladajućih tržišnih cijena na dan bilansa, vrši se procjena nekretnina, postrojenja i opreme, investicionih nekretnina ili putem ponovne nabavne cijene ili putem revalorizacije. Pozitivni efekti ove procjene povećavaju revalorizacionu rezervu, a negativni efekti smanjuju revalorizacionu rezervu, a ako revalorizacione rezerve nema negativni efekti povećavaju rashode obezvredenjem imovine u bilansu uspjeha.

3.3. AMORTIZACIJA

Osnovica za obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja, opreme, izuzimajući trajno pravo korištenja (zemljište) je nabavna odnosno revalorizovana nabavna vrijednost.

Metod obračuna amortizacije građevinskih objekata i dijela opreme je linearni tj. proporcionalni (paragraf 62 MRS 16- Nekretnine, postrojenja i oprema). Amortizacione stope se utvrđuju prema procijenjenom korisnom vijeku upotrebe za svako sredstvo pojedinačno. Za proizvodnu opremu za koju je moguće utvrditi količina učinaka koji se njome proizvedu, primjenjuje se funkcionalna amortizacija.

Prilikom obračuna amortizacije proporcionalnom metodom Društvo koristi slijedeće amortizacione stope:

Građevinski objekti	1,30 % do 16,66 %
Oprema	2,00 % do 25,00 %

3.4. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

U dugoročne finansijske plasmane spadaju: učešća u kapitalu drugih pravnih lica, dugoročni krediti, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, finansijska sredstva koja se drže do roka dospijeća i ostali dugoročni finansijski plasmani.

3.5. ZALIHE I DATI AVANSI

Zalihe materijala, rezervnih dijelova, goriva i maziva, auto guma, sitnog inventara, HTZ opreme, procjenjuju se po nabavnoj vrijednosti, koja obuhvata fakturnu vrijednost dobavljača i zavisne troškove nabavke.

Obračun izlaza zaliha materijala vrši se metodom ponderisanog prosječnog troška.

Sitan inventar, ambalaža i auto gume čiji je vijek upotrebe do godinu dana otpisuju se jednokratno prilikom stavljanja u upotrebu.

Zalihe nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda vrednuju se po cijeni koštanja. Cijena koštanja obuhvata troškove proizvodnje i dio opštih troškova koji su raspoređeni prema utvrđenom ključu.

3.6. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

Potraživanja od prodaje i druga potraživanja obuhvataju: potraživanja po osnovu prodaje i druga kratkoročna potraživanja.

Kratkoročna potraživanja procjenjuju se po nominalnoj vrijednosti umanjenoj za indirektni otpis, po odluci rukovodstva, vjerovatno nenaplativih potraživanja odnosno za direktni otpis ako je nenaplativost potraživanja dokumentovana.

Na dan bilansiranja vrši se pojedinačna procjena naplativosti potraživanja.

Potraživanja od kupaca iz inostranstva izražena u stranim sredstvima plaćanja, iskazuju se u domaćoj valuti preračunatoj po srednjem kursu Centralne banke BiH na dan bilansiranja.

3.7. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

U gotovinu i ekvivalente gotovine spadaju: poslovni računi i blagajna.

Depoziti po viđenju i gotovina u stranoj valuti procjenjuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa. Pozitivne kursne razlike evidentiraju se u korist finansijskih prihoda, a negativne na teret finansijskih rashoda.

3.8. KRATKOROČNA RAZGRANIČENJA

Kratkoročna aktivna razgraničenja obuhvataju unapred plaćene odnosno fakturisane troškove i prihode tekućeg perioda koji nisu mogli biti fakturisani, a za koje su nastali troškovi u tekućem periodu.

4. PROCJENJIVANJE PASIVE

4.1. KAPITAL

U kapital spadaju: osnovni kapital, zakonske rezerve, revalorizacione rezerve, neraspoređeni dobitak i gubitak do visine kapitala. Gubitak iz ranijih godina je ispravka vrijednosti kapitala. Kapital i gubitak unose se u bilans u visini nominalne knjigovodstvene vrijednosti.

Revalorizaciona rezerva datog sredstva prenosi se na neraspoređeni dobitak kada se to sredstvo potpuno amortizuje ili proda.

4.2. DUGOROČNA REZERVISANJA

Dugoročna rezervisanja predstavljaju obaveze za pokriće troškova i rizika proisteklih iz prethodnog poslovanja koji će se pojaviti u narednim godinama a odnose se na:

- rezervisanja za troškove u garantnom roku,
- ostala rezervisanja za vjerovatne troškove.

Ova rezervisanja Društvo procjenjuje na bazi stvarno očekivanih troškova, a ukida ih u momentu nastanka troškova koji terete rezervisanje. Neiskorištena dugoročna rezervisanja za pokriće troškova ukidaju se u korist ostalih prihoda.

4.3. DUGOROČNE OBAVEZE

U dugoročne obaveze spadaju: obaveze koje se mogu konvertovati u kapital, dugoročni krediti u zemlji i иностранству, obaveze po finansijskom lizingu i ostale dugoročne obaveze. Dugoročne obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu strane valute na dan bilansa ili po kursu ugovorenom sa kreditorom. Dugoročne obaveze sa valutnom klauzulom vrednuju se takođe po srednjem kursu na dan bilansa valute utvrđene valutnom klauzulom.

4.4. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

U kratkoročne finansijske obaveze spadaju: kratkoročne finansijske obaveze prema povezanim pravnim licima, kratkoročni krediti u zemlji i dio dugoročnih kredita koji dospijevaju za plaćanje do jedne godine.

Kratkoročne finansijske obaveze u nacionalnoj valuti iskazuju se u nominalnoj neisplaćenoj vrijednosti.

4.5. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

U obaveze prema dobavljačima i druge obaveze spadaju: obaveze iz poslovanja, obaveze po osnovu zarada i naknada zarada, druge obaveze, osim obaveze za učešće u dobitku i obaveze za porez na dodatu vrijednost.

Obaveze iz poslovanja u nacionalnoj valuti iskazuju se u neplaćenom iznosu a u stranoj valuti iskazuju se po srednjem kursu na dan bilansa.

Obaveze za porez na dodatu vrijednost odnose se na obračunat porez na dodatu vrijednost kupcima u iznosu koji nije kompenziran sa obračunatim porezom na dodatu vrijednost od strane dobavljača i po osnovu uvoza i nije plaćen fiskusu.

4.6. TEKUĆE OBAVEZE ZA POREZ NA DOBIT

Tekuće obaveze za porez na dobit obuhvataju neplaćeni porez na dobitak.

5. PRIHODI I RASHODI

5.1. POSLOVNI PRIHODI I RASHODI

5.1.1. Poslovne prihode čine:

- prihodi od prodaje robe,
- prihodi od prodaje učinaka na domaćem i inostranom tržištu,
- prihodi od aktiviranja i potrošnje učinaka,
- prihodi od fondova, subvencija,
- prihodi od zakupnina i ostali poslovni prihodi.

Poslovni prihodi koriguju se na više za povećanje vrijednosti zaliha učinaka i na niže za smanjenje vrijednosti zaliha učinaka.

Prihodi od prodaje proizvoda i robe su iskazani po fakturnoj vrijednosti, umanjenoj za date popuste, povrate robe i porez na dodatu vrijednost.

5.1.2. Poslovne rashode čine: nabavna vrijednost prodate robe, troškovi materijala, troškovi goriva i energije, troškovi bruto zarada i naknada zarada, troškovi proizvodnih usluga, troškovi amortizacije i rezervisanja, nematerijalni troškovi, porezi i doprinosi nezavisni od rezultata. Svi rashodi se priznaju nezavisno od plaćanja.

5.2. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

5.2.1. Finansijske prihode čine: prihodi od pozitivnih kursnih razlika i ostali finansijski prihodi.

5.2.2. Finansijske rashode čine rashodi po osnovu kamata, negativnih kursnih razlika i ostali finansijski rashodi.

5.3. OSTALI PRIHODI I RASHODI

5.3.1. Ostale prihode čine: prihodi od prodaje osnovnih sredstava, naplaćena otpisana potraživanja, prihodi od smanjenja obaveza i ostali nepomenuti prihodi.

5.3.2. Ostale rashode čine: rashodi po osnovu manjkova, rashodi po osnovu rashodovanja zaliha materijala i ostali rashodi.

6. POREZ NA DOBITAK

Porez na dobitak obračunava se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit (Službeni glasnik Republike Srpske 94/15, 1/17 i 58/19). Poreska osnovica utvrđuje se poreskim bilansom i poreskom prijavom a poreska stopa je 10%. Poreski propisi Republike Srpske ne omogućuju da se poreski gubici iz tekuće godine mogu knjižiti kao osnov za povraćaj plaćenog poreza u prethodnoj godini. Međutim, gubici iz tekuće godine mogu se preneti na račun dobitaka iz budućih perioda, ali ne duže od pet godina.

1. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Koncesije, patenti, licence i slična prava	Ostala nematerijalna ulaganja	U KM Ukupno
Nabavna vrijednost:			
Stanje na početku godine	20.341	92.228	112.569
Povećanja:	0	0	0
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	20.341	92.228	112.569
Kumulirana ispravka vrijednosti:			
Stanje na početku godine	0	92.228	92.228
Povećanja:	20.341	0	20.341
Amortizacija	20.341	0	20.341
Smanjenja:	0	0	0
Stanje na kraju godine	20.341	92.228	112.569
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2022. godine	0	0	0
Neto sadašnja vrijednost:			
31.12.2021. godine	20.341	0	20.341

Nematerijalna ulaganja su u cijelosti amortizovana. U toku 2022. godine nakon obračuna amortizacije, izvršeno je isknjižavanje nematerijalnih ulaganja.

2. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Investicione nekretnine	U KM Ukupno
Nabavna vrijednost:					
Stanje na početku godine	6.973.940	16.007.391	23.273.406	1.021.760	47.276.497
Povećanja:	0	0	64.658	0	64.658
Nove nabavke	0	0	64.658	0	64.658
Smanjenja:	0	0	4.671	0	4.671
Rashod, prodaja i drugo	0	0	4.671	0	4.671
Stanje na kraju godine	6.973.940	16.007.391	23.333.393	1.021.760	47.336.484
Kumulirana ispravka vrijednosti:					
Stanje na početku godine	0	4.841.004	17.007.924	262.345	22.111.273
Povećanja:	0	267.533	303.274	20.482	591.289
Amortizacija	0	267.533	303.274	20.482	591.289
Smanjenja:	0	0	4.576	0	4.576
Kumulirana ispravka u otuđenju	0	0	4.576	0	4.576
Stanje na kraju godine	0	5.108.537	17.306.622	282.827	22.697.986
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2022. godine	6.973.940	10.898.854	6.026.771	738.933	24.638.498
Neto sadašnja vrijednost:					
31.12.2021. godine	6.973.940	11.166.387	6.265.482	759.415	25.165.224

U tekućoj godini povećana je nabavna vrijednost opreme po osnovu nabavke nove opreme i dorade postojeće u iznosu od 64.658 KM.

Nekretnine koje se izdaju pod zakup su klasifikovane kao investicione nekretnine.

Na nekretninama Društva uknjižena je hipoteka u korist Poreske uprave Republike Srbije na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina (period 2008. do 2011. godina).

3. UČEŠĆA U KAPITALU

	Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	Ukupno	U KM
BRUTO VRIJEDNOST			
Vrijednost na početku godine	70.000	70.000	
Vrijednost na kraju godine	70.000	70.000	
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Vrijednost na kraju godine	0	0	
NETO VRIJEDNOST			
31.12.2022. godine	70.000	70.000	
31.12.2021. godine	70.000	70.000	

Učešće u kapitalu drugih pravnih lica se odnosi na učešće Društva u osnivanju udruženja "Udruženje građana i privrede Hercegovine - UGIP Hercegovina" sa sjedištem Trebinju, Grad Sunca. Skraćeni naziv "UGIP Hercegovina". Društvo je uložilo novčana sredstva u iznosu od 70.000KM.

4. ZALIHE I DATI AVANSI

	U KM	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Materijal	3.447.165	2.630.186	
2. Nedovršena proizvodnja	1.029.178	1.567.794	
3. Gotovi proizvodi	5.286.006	4.527.808	
4. Roba	41.014	39.174	
I Zalihe - ukupno (1 do 4)	9.803.363	8.764.962	
1. Bruto dati avansi	2.004	2.004	
II Dati avansi - ukupno	2.004	2.004	
III ZALIHE I DATI AVANSI (I+II)	9.805.367	8.766.966	

Stanje zaliha materijala, nedovršene proizvodnje, gotovih proizvoda i robe je usklađeno sa popisom na dan bilansiranja.

Zalihe materijala obuhvataju osnovni materijal, pomoći materijal, gorivo i mazivo, kancelarijski materijal, ostali materijal, materijal za restoran, rezervne dijelove, auto gume i alat na skladištu.

Stanje zaliha nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda odgovara zalihamama koje se vode u okviru klase 9. U skladu sa Pravilnikom o kontnom okviru, formirane su evidencije za obračun troškova i učinaka u okviru kojih se vrši analitičko evidentiranje kretanja nedovršene proizvodnje i gotovih proizvoda.

5. POTRAŽIVANJA OD PRODAJE I DRUGA POTRAŽIVANJA

	U KM	Kupci u zemlji	Kupci u inostranstvu	Druga kratkoročna potraživanja	Porez na dodatu vrijednost	Ukupno
Bruto stanje na početku godine	725.824	3.206.145	426.229	40.152	4.398.350	
Bruto stanje na kraju godine	629.290	3.078.828	18.470	50.286	3.776.874	
Ispravka vrijednosti na početku godine	401.758	0	0	0	401.758	
Ispravka vrijednosti na kraju godine	401.758	0	0	0	401.758	
NETO STANJE						
31.12.2022. godine	227.532	3.078.828	18.470	50.286	3.375.116	
31.12.2021. godine	324.066	3.206.145	426.229	40.152	3.996.592	

Potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu se formiraju po regijama u kojima se vrši prodaja. Salda potraživanja od kupaca u zemlji i inostranstvu su potvrđena popisom potraživanja na dan 31.12.2022. godine.

Društvo je usklađivalo stanja sa kupcima putem Izvoda otvorenih stavki na dan 31.10.2022. godine. Evidentirana potraživanja od kupaca su u značajnoj mjeri potvrđena.

U toku 2022. godine Društvo nije vršilo otpis potraživanja od kupaca.

Druga kratkoročna potraživanja u iznosu od 18.470 KM se odnose na potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske i Fonda dječije zaštite Republike Srpske.

U toku 2022. godine prema Rješenju Poreske uprave broj: 06/1.08/0704-453.2.2-6187/2022 od 11.05.2022.godine, zbog zastare je izvršen otpis potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske po osnovu refundacije bolovanja iz ranijeg perioda u iznosu od 310.000 KM i otpis potraživanja od Fonda dječije zaštite Republike Srpske u iznosu od 58.991 KM.

Nakon ovog otpisa stvorene su pretpostavke za priznavanje potraživanja od fondova koja se odnose na tekući period.

6. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Poslovni računi - domaća valuta	16.514	43.779
2. Poslovni računi - strana valuta	925	79.115
3. Blagajna - domaća valuta	186	190
Gotovina i ekvivalenti gotovine - ukupno (1 do 3)	17.625	123.084

Saldo gotovine odgovara stanju žiro računa poslovnih banaka i stanju koje je utvrđeno popisom na dan 31.12.2022. godine. Stanje blagajne odgovara stanju zadnjeg blagajničkog izveštaja i stanju koje je utvrđeno popisom. Preduzeće ima otvorene žiro račune u slijedećim bankama: Atod bank a.d. Banja Luka, Raiffeisen bank d.d. BiH Sarajevo, Intesa SanPaolo banka d.d. Sarajevo, Addiko bank a.d. Banja Luka i NLB banka a.d. Banja Luka.

7. KAPITAL

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Akcijski kapital	38.162.295	38.162.295
I. Osnovni kapital – ukupno	38.162.295	38.162.295
1. Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije stalnih sredstava	17.066.872	17.066.872
II. Revalorizacione rezerve – ukupno	17.066.872	17.066.872
1. Neraspoređeni dobitak tekuće godine	0	53.311
III. Neraspoređeni dobitak – ukupno	0	53.311
1. Gubitak ranijih godina	(44.171.850)	(49.359.553)
2. Gubitak tekuće godine	(35.096)	0
IV. Gubitak – ukupno (1 i 2)	(44.206.946)	(49.359.553)
KAPITAL (I do III - IV)	11.022.221	5.922.925

Osnovni kapital Preduzeća čini akcijski kapital. Akcijski kapital je podijeljen na 38.162.295 običnih akcija klase A, nominalne vrijednosti 1 KM za jednu akciju. Na osnovu

Izvještaja Centralnog registra hartija od vrijednosti od 10.02.2023. godine, koji vodi knjigu akcionara, ukupan broj akcionara je 4.175.

U narednom pregledu data je struktura akcionara:

Swisslion Group d.o.o., Novi Sad	64,31%
PREF a.d., Banja Luka	9,89%
DUIF Management Solutions-OAIF VIB Fond a.d., Banja Luka	7,06%
Fond za restituciju RS a.d. , Banja Luka	4,95%
DUIF Polara Invest a.d. - OAIF Jahorina Koin	2,31%
Ostali akcionari	<u>11,48%</u>
Ukupno:	100,00%

Revalorizacione rezerve su formirane po osnovu efekata procjene stalne imovine u 2009. i 2020. godini.

Gubitak ranijih godina je povećan za iznos otpisanih zastarjelih potraživanja od Fonda zdravstvenog osiguranja i dječje zaštite Republike Srpske a smanjen je za iznos otpisanih zastarjelih obaveza po osnovu poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada kao i ostalih zastarjelih obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske. Zastara prava na naplatu prijavljenih poreskih obaveza je utvrđena prema Rješenju Poreske uprave broj: 06/1.08/0704-453.2.2-6187/2022 od 11.05.2022.godine.

8. DUGOROČNA REZERVISANJA

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Ostala dugoročna rezervisanja	0	376.529
Dugoročna rezervisanja – ukupno	0	376.529

Dugoročna rezervisanja se odnose na kamate koje su obračunate u grejs periodu vezano za Sporazum o reprogramiranju duga prema fondu PIO u iznosu od 10.129.266 KM, po Odluci Vlade Republike Srpske broj: 04/1-012-2312/06 od 02.11.2006. godine. Rezervisanja su uknjižena u 2008. godini.

Prema Rješenju Poreske uprave broj: 06/1.08/0704-453.2.2-6187/2022 od 11.05.2022.godine, izvršen je otpis ovih obaveza u cijelosti, zbog zastare.

Društvo nije vršilo obračun naknada odnosno rezervisanja po osnovu otpremnina za odlazak u penziju, jer svake godine zaposleni odlaze u penziji i pri tom se uz otpremninu obračunavaju i plaćaju svi pripadajući porezi i doprinosi. Društvo vrši plaćanje reprogramiranih obaveza kao i plaćanje dijela neplaćenih obaveza za period 2008.-2011. godina Fondu PIO sa pripadajućom kamatom za sve radnike koji odlaze u penziju. Po tom osnovu Društvo je u 2022. godini uplatilo 606.950 KM.

9. DUGOROČNE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital	17.113.513	17.113.513
I Dugoročne finansijske obaveze - ukupno	17.113.513	17.113.513

Obaveze koje se mogu konvertovati u kapital sa stanjem na dan 31.12.2022. godine iskazane u iznosu od 17.113.513 KM u cijelosti se odnose na investirana sredstva Koncerna Swisslion-Takovo d.o.o. Beograd u Društvo, na osnovu Ugovora o prodaji državnog kapitala koji je zaključen između Koncern Swisslion- Takovo d.o.o. Beograd i Direkcije za privatizaciju Republike Srpske. Ugovorom nije predviđena dokapitalizacija Društva niti je Društvo dobilo od Direkcije za privatizaciju i Komisije za hartije od vrijednosti Republike Srpske zvanično mišljenje o mogućnosti konvertovanja ovih sredstava u kapital Društva.

10. KRATKOROČNE FINANSIJSKE OBAVEZE

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Dio dugoročnih kredita koji dospjeva za plaćanje do jedne godine	4.799.900	5.169.260
2. Kratkoročne obaveze po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	43.225	0
3. Ostale kratkoročne finansijske obaveze	350.000	0
Kratkoročne fin. obaveze - ukupno (1 do 3)	5.193.125	5.169.260

Obaveze koje su dospjele za plaćanje do jedne godine se odnose na dospjele obaveze po osnovu reprograma za PIO Trebinje 4.485.000 KM i reprogram PIO - Nevesinje 314.900 KM.

Društvo ne vrši redovnu otplatu dospjelih obaveza po osnovu doprinosa za PIO i obračunatih kamata iz reprograma ali vršu uplate ovih obaveza za radnike koji odlaze u penziju ili su tehnološki višak. U 2022. godini je izmirena obaveza prema PIO Trebinje u iznosu od 302.927 KM dok je za Nevesinje uplaćeno 65.652 KM glavnice i uplaćena kamata u iznosu od 780 KM.

Društvo je u 2022. godini zaključilo nekoliko ugovora o zajmu sa povezanim licem RDT Swisslion d.o.o. Trebinje po osnovu kojih je dobijena kratkoročna pozajmica u iznosu od 420.000 KM. U toku godine je vršen povrat pozajmice tako da je na dan bilansiranja obaveza po navedenom osnovu 350.000 KM.

11. OBAVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I DRUGE OBAVEZE

	U KM 31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Dobavljači u zemlji	1.492.368	901.895
2. Dobavljači u inostranstvu	460.581	672.794
I Obaveze iz poslovanja - ukupno (1 i 2)	1.952.949	1.574.689
1. Obaveze za neto zarade i naknade zarada, osim naknada zarada kojem se refundiraju	241.679	240.200
2. Obaveze za porez na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	3.576	818.219
3. Obaveze za doprinose na zarade i naknade zarada osim zarada koje se refundiraju	2.215.320	4.904.900
4. Obaveze za ostala neto lična primanja	47.370	43.854
5. Obaveze za porez na ostala lična primanja	4.190	1.776
6. Obaveze za doprinose na ostala lična primanja	9.223	1.264.941
II Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada - ukupno (1 do 6)	2.521.358	7.273.890
1. Obaveze po osnovu kamata i troškova finansiranja	0	595.369
III Druge obaveze - ukupno	0	595.369
IV Obaveze za porez na dodatnu vrijednost	0	0
1. Obaveze za poreze, carine i druge dažbine iz nabavke ili na teret troškova	76.283	88.888
2. Obaveze za doprinose koji terete troškove	27.157	25.604
3. Ostale obaveze za poreze, doprinose i druge dažbine	0	1.540
V Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dažbine bez tekućih obaveza za porez na dobit (1 do 3)	103.440	116.032
Obaveze prema dobavljačima i druge obaveze - ukupno (I do V)	4.577.747	9.559.980

Najznačajniji iznos obaveza iz poslovanja se odnosio na obaveze po osnovu poreza i doprinosa na zarade iz ranijih godina, period od 2008. - 2011. godina. U 2022. godini je uplaćeno 237.591 KM ovih obaveza vezano za povezivanje radnog staža.

Prema Rješenju Poreske uprave broj: 06/1.08/0704-453.2.2-6187/2022 od 11.05.2022.godine, zbog zastare je izvršen otpis obaveza iz ranijih godina po osnovu poreza na zarade u iznosu od 816.243 KM, otpis obaveza po osnovu doprinosa na zarade u iznosu od 3.063.209 KM, otpis obaveza po osnovu doprinosa na topli obrok i regres i ostalih obaveza u iznosu od 645.300 KM.

Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada iz tekućeg perioda se redovno izmiruju.

12. POSLOVNI PRIHODI

	U KM	U KM
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu	86.675	73.108
I Prikod od prodaje robe - ukupno	86.675	73.108
1. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	773.913	653.789
2. Prihodi od prod. proizvoda i usluga na inostranom tržištu	12.186.087	11.615.505
II Prih. od prodaje proizvoda i usluga - ukupno (1 i 2)	12.960.000	12.269.294
Prihodi od prodaje - ukupno (I+II)	13.046.675	12.342.402
1. Prihodi od aktiviranja ili potrošnje učinaka	3.797	3.594
III Prikod od aktiviranja učinaka - ukupno	3.797	3.594
1. Povećanje vrijednosti zaliha učinaka	223.189	0
2. Smanjenje vrijednosti zaliha učinaka	0	(51.110)
IV Promjena vrijednosti zaliha učinaka - ukupno (1-2)	223.189	(51.110)
1. Prihodi od zakupnina	42.983	41.187
V Drugi poslovni prihodi - ukupno	42.983	41.187
POSLOVNI PRIHODI - UKUPNO (I do V)	13.316.644	12.336.073

13. POSLOVNI RASHODI

	U KM	U KM
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Nabavna vrijednost prodate robe	95.864	66.981
I Nabavna vrijednost prodate robe - ukupno	95.864	66.981
1. Troškovi materijala za izradu	4.503.656	4.103.829
2. Troškovi ostalog (režijskog) materijala	306.092	272.758
3. Troškovi goriva i energije	595.436	548.293
II Troškovi materijala - ukupno (1 do 3)	5.405.184	4.924.880
1. Troškovi bruto zarada	5.227.231	5.058.048
2. Troškovi bruto naknada zarada	296.829	238.671
3. Troškovi bruto ostalih ličnih rashoda	135.899	119.729
III Troškovi bruto zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi (1 do 3)	5.659.959	5.416.448
IV Troškovi amortizacije	611.630	622.068

1. Troškovi rezervisanja za troškove u garantnom roku	43.225	0
V Troškovi rezervisanja - ukupno	43.225	0
1. Troškovi usluga na izradi učinaka	48.447	35.686
2. Troškovi transportnih usluga	414.567	342.955
3. Troškovi usluga održavanja	26.707	24.940
4. Troškovi reklame i propagande	5.500	3.000
5. Troškovi ostalih usluga	23.096	21.649
VI Troškovi proizvodnih usluga - ukupno (1 do 5)	518.317	428.230
1. Troškovi neproizvodnih usluga	412.202	323.586
2. Troškovi reprezentacije	25.023	24.298
3. Troškovi premije osiguranja	2.799	2.111
4. Troškovi platnog prometa	27.824	32.792
5. Troškovi članarina	5.809	5.250
6. Troškovi poreza	145.493	169.590
7. Troškovi doprinosa	6.747	6.421
8. Ostali nematerijalni troškovi	26.774	13.942
VII Nematerijalni troškovi - ukupno (1 do 8)	652.671	577.990
Ostali poslovni rashodi - ukupno (V do VII)	1.214.213	1.006.220
POSLOVNI RASHODI - UKUPNO (I do VII)	12.986.850	12.036.597

14. FINANSIJSKI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Pozitivne kursne razlike	90.079	87.305
Finansijski prihodi - ukupno	90.079	87.305

15. FINANSIJSKI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Rashodi kamata	7.846	14.190
2. Negativne kursne razlike	87.046	35.740
3. Ostali finansijski rashodi	420.016	345.295
Finansijski rashodi - ukupno (1 do 3)	514.908	395.225

16. OSTALI PRIHODI

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Prihodi od smanjenja obaveza i ostali prihodi	94.106	95.884
I Ostali prihodi - ukupno	94.106	95.884
OSTALI PRIHODI - UKUPNO	94.106	95.884

17. OSTALI RASHODI

	U KM	
	31. decembra 2022.	31. decembra 2021.
1. Gubici po osnovu prodaje i rashodovanja nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	95	0
2. Manjkovi, izuzimajući manjkove zaliha učinaka	353	36
3. Rashodi po osnovu rash.zaliha i ostali rashodi	33.719	34.093
I Ostali rashodi - ukupno (1 do 3)	34.167	34.129
OSTALI RASHODI - UKUPNO	34.167	34.129

18. POTENCIJALNA SREDSTVA I OBAVEZE

Protiv Društva se vode sudski sporovi u vrijednosti od oko 18.973 KM, koji se uglavnom odnose na sporove sa radnicima. Postupci su u toku i ne može se sa sigurnošću predvidjeti ishod istih. Protiv Društva nema aktivnih sudske sporova.

19. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA

Nakon datuma bilansiranja 2022. godine, izmiren je ukupan iznos obaveza prema Poreskoj upravi Republike Srpske. Na osnovu Ugovora o preuzimanju ispunjenja duga, zaključenog 25.01.2023. godine, Rodoljub Drašković je preuzeo obavezu ispunjenja obaveza Društva prema u Poreskoj upravi Republike Srpske u iznosu od 6.907.794 KM.

Prehodno je izvršeno usaglašavanje sa Poreskom upravom po pitanju visine dosjelih obaveza. Nakon izmirenja obaveza Poreska uprava je izdala uvjerenje o izmirenim obavezama a pokrenut je postupak za ukidanje hipoteke koja je uknjižena u korist Poreske uprave Republike Srpske na ime neplaćenih a prijavljenih obaveza po osnovu poreza i doprinosa iz ranijih godina.

20. VANBILANSNA EVIDENCIJA

U vanbilansnoj evidenciji je evidentirana garancija od Atos bank a.d. Banja Luka po ugovoru br.5671516221018278 u iznosu od 500.000 KM. Ovo je sveobuhvatna garancija izdata u svrhu plaćanja indirektnih poreza (carinskih obaveza, akciza, poreza zaračunatih za robe i usluge, uključujući PDV i carinu), koji se plaćaju pri uvozu robe ili mogu nastati zbog carinskih prekršaja ili nepravilnosti počinjenih u korištenju procedura.

21. POVEZANA LICA

Povezana lica su: IAT Standard d.o.o. Trebinje, Swiss inženjering d.o.o. Trebinje, RDT Swisslion Trebinje i Sl inženjering d.o.o. Trebinje.

Poslovne transakcije sa povezanim licem IAT Standard d.o.o. Trebinje kao kupcem i dobavljačem u 2022. godini nisu ostvarene a saldo potraživanja i obaveza na dan bilansiranja iznosi 0 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Swiss inženjering d.o.o. Trebinje kao kupcem u 2022. godini iznose 23.965 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 1.997 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2022. godini iznose 36.595 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 0 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem RDT Swisslion.o.o. Trebinje kao kupcem u 2022. godini iznose 5.324 KM a saldo potraživanja na dan bilansiranja iznosi 0 KM. Poslovne transakcije sa povezanim licem kao dobavljačem u 2022. godini iznose 452.805 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 1.011.687 KM.

Poslovne transakcije sa povezanim licem Sl inženjering d.o.o. Trebinje kao dobavljačem u 2022. godini iznose 101.967 KM a saldo obaveza prema povezanom licu na dan bilansiranja iznosi 252.428 KM.

22. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju PDV, porez na dobit i poreze na plate, zajedno sa drugim porezima. Za razliku od razvijenijih tržišnih privreda zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme, te ne postoji dugogodišnja praksa primjene, a sa druge strane propisi kojima se vrši implementacija ovih zakona često su nejasni ili ne postoje. Iz ovog razloga, često se javljaju razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave su predmet kontrola i pregleda od strane više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. To može dovesti do osporavanja transakcija od strane poreskih vlasti i Društva može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je 5 godina.

To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od 5 godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenim poreskim sistemom.